

תהיה גלות לישראל, ולא יותר, זהו שכתוב (איכה א) נתנני שממה כל היום דוה. ואם לא ישובו, אומר הקדוש ברוך הוא: הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה בלי זכות ובלי מעשים פשירים. אבל רפואה אחת יש לי לכם: השקו הצאן, השתדלו בתורה, שתשקו מהמים של התורה, ולכו רעו, למקום של מנוחה, למקום טוב וכסוף של נחלתכם. דבר אחר הן עוד היום גדול - זהו היום שנקרא (ישעיה כב) יום מהומה ומבוסה ומבוכה, שבאותו היום נחרב בית המקדש ונפלו ישראל בגלות. ומשום המעשים הרעים, היום הוא נמשך והתגדל. זהו שכתוב, הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה, משום שהם מושכים את אותו היום. השקו הצאן, כמו שנאמר בדברי תורה, שהרי בזכות התורה יצאו ישראל מן הגלות.

ומה ישראל אומרים? ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים, עד שיתכנסו כל שאר הימים העליונים, וגללו את האבן, ויבטלו אותו הדין הקשה של אותו היום ששולט על פי הבאר, ונמצאת אותה הבאר עמנו בגלות. וכשמגלה הבאר הזו ואותה האבן לא שולטת עליה, מיד והשקינו הצאן.

ועתיד הקדוש ברוך הוא בסוף הימים להחזיר את ישראל לארץ הקדושה ולכנס אותם מן הגלות. ומי הם סוף הימים? אותה שהיא אחרית הימים. באחרית הימים הזו ישראל סבלו את הגלות. זהו שכתוב, (דברים ד) בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים, וכתוב (שם לא) וקראת אתכם

נתנני שוממה כל היום דוה. ואי לא יתובון, קדשא בריך הוא אומר, הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה, בלא זכו ובלא עובדין דכשרן. אבל אסותא חד לכו, השקו הצאן, אשתדלו באורייתא, דאתשקיו מימי אורייתא. ולכו רעו, לאתר דנייחא לאתר טבא וכסופא דאחסנתיכון.

דבר אחר הן עוד היום גדול, דא הוא יום דאקרי (ישעיה כב) יום מהומה ומבוסה ומבוכה, די בההוא יום אתחריב פי מקדשא, ונפלו ישראל בגלותא. ובגין עובדין פישין, ההוא יומא אתמשך ואתרבי, הדא הוא דכתיב הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה, בגין דאינון משכין ליה לההוא יומא. השקו הצאן, פמה דאתמר במלי דאורייתא, דהא בזכותא דאורייתא יפקון ישראל מן גלותא.

ישראל מאי קא אמרי. ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים, עד דיתכנסו כל שאר יומין עלאין. וגללו את האבן, ויגגדרון לההוא דינא קשיא דההוא יומא דשלטא על פי הבאר, ואשתכחת ההיא בא"ר בגלותא עמנא. וכד אתגלייא האי בא"ר, וההוא אבן לא שלטא עלה, מיד והשקינו הצאן.

ומיין קדשא בריך הוא בסוף יומייתא, לאהדרא לישראל לארעא קדישא, ולאכנשא לון מגלותא. ומאן אינון סוף יומייתא, ההוא דהיא אחרית הימים. בהאי אחרית הימים, ישראל סבלו גלותא. הדא הוא דכתיב, (דברים ד) בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים, וכתוב (דברים לא) וקראת אתכם הרעה באחרית הימים.